

PAPISTO VAALEISSA JA VAALIT PAPISTON KERA

Sanomalehtitietojen mukaan on pientilallisten ja kirkkoherrojen edustajakokouksissa Euroopan-Venäjän 46 läänissä valittu 7.990 valtuusmiestä, joista 6.516 pappia. Viimemainitut käsittävät 82%.

Täydelliset yhteenvedot 50 läänistä eivät voi sanottavasti muuttaa tätä johtopäätöstä.

Tarkastelkaamme tällaisten vaalien merkitystä.

Pientilallisten ja seurakuntien puolesta valitaan lain mukaan yksi valtuutettu jokaista maanomistajain edustajakokoukseen osallistumiseksi säädettyä *täyttä vaalisensusta kohti*. Valtuutettujen lukumäärän täytyy siis olla tietyssä suhteessa valitsijain omistaman maan määrään.

Vuoden 1905 tilaston mukaan meillä on Euroopan-Venäjän 50 läänistä tällaiset tiedot:

Kirkkojen maita.....	1,9 milj. desjatiinaa
Maita pappismiesten yksityisomaisuutena.....	0,3 " "
<hr/>	
<i>Yhteensä papistolla.....</i>	<i>2,2 milj. desjatiinaa</i>
Maita porvariston yksityisomaisuutena.....	3,7 " "
" talonpoikien ".....	13,2 " "
" muiden ".....	2,2 " "
<hr/>	
<i>Yhteensä „maallikkojen“ pienmaanomistusta.....</i>	<i>19,1 milj. desjatiinaa</i>

Pienmaanomistus lienee tässä huomioitu vähemmän täydellisesti kuin papiston maat. Ja kuitenkin osoittautuu, että pienmaanomistukseen kuuluvia maita on yksityisomistuksessa yhteensä 21,3 miljoonaa desjatiinaa, niistä papistolla 2,2 miljoonaa desjatiinaa, s.o. *vähän yli 1/10!* Mutta valtuus-

miehiä papisto sai valituksi enemmän kuin *kahdeksan kymmenesosa!*

Kuinka on voinut niin käydä? Hyvin yksinkertaisesti. Pientilalliset matkustavat vaaleihin ani harvoissa tapauksissa: puuttuu varoja, ja mielenkiintoakin on vähän, ja tuhannet poliisiesteet haittaavat vaalivapautta. Mutta papeille on „huomautettu”, että kaikkien on saavuttava.

Papit tulevat äänestämään hallitukselle mieluisia ehdokkaita. Sen vuoksi *jopa tilanomistajatkin* nurisevat, porvaristosta puhumattakaan. Sekä lokakuulaiset että nationalistit nurisevat. Kaikki syyttävät hallitusta siitä, että se „tekee” vaaleja. Mutta tilanherrat ja suurporvaristo tahtoivat *itse tehdä vaaleja*.

Yhteenotto tapahtuu siis toisaalta absolutismin ja toisaalta tilanherrojen ja porvarillisten mahtimiesten välillä. Hallitus halusi nojautua tilanherroihin ja porvariston ylimpiin kerroksiin; siihen perustuu, kuten tunnettua, vuoden 1907 kesäkuun 3 päivän laki kokonaisuudessaan.

Osoittautui, ettei hallitus voi päästä sovintoon *edes* lokakuulaisten kanssa. *Ei onnistuttu* saamaan aikaan *edes* näitä luokkia ominaisuuksiltaan „tydyttävää” feodaalisporvarillista monarkiaa.

Kiistämättä hallitus on tosiasiallisesti tunnustanut tuon epäonnistumisen, kun se on ryhtynyt järjestämään alamaisen, käskynalaisen papiston ominaisuudessa *omaa virkamiehistöä!*

Historiatieteessä tuota absolutismin olennaiset piirteet säilyttäneen hallituksen menettelytapaa sanotaan bonapartismiksi. Tuossa tapauksessa eivät tukena ole määrätyt luokat tahi eivät yksinomaan ne, eivät etupäässä ne, vaan keinotekoisesti valikoidut, enimmäkseen erilaisista riippuvaisista kerroksista kerätyt ainekset.

Miten sellaisen ilmiön mahdollisuus on selitettävissä „sosiologisessa” mielessä, s.o. luokkataistelun kannalta?

— Siten, että toisilleen vihamielisten tai keskenään kilvoittelevien luokkien voimat ovat joutuneet tasapainoon. Jos esimerkiksi Purishkevitshit kilvoittelevat Gutshkovien ja Rjabushinskien kanssa, niin niiden kilpailijain voimien tullessa jonkin verran tasapainoon hallitus voi saada *suurempaa* itsenäisyyttä (tietenkin visseissä, melko suppeissa puitteissa) kuin toisen noista luokista ollessa ratkaisevasti

voiton puolella. Jos taas tämä hallitus on perinnäisyyden y.m.s. vuoksi historiallisesti sidottu erikoisen „räikeisiin“ absolutismin muotoihin, jos sotilasvallan ja virkavallan perinteet — tuomarien ja virkamiesten valitsemattomuuden muodossa — ovat maassa voimakkaat, niin tuon itsenäisyyden puitteet tulevat olemaan vieläkin laajemmat, sen ilmaukset vieläkin... avomielisempiä, valitsijain ja käskyn mukaan äänestävien valitsijavaltuutettujen „valikoimis“-tavat tulevat olemaan vieläkin karkeampia ja mielivalta vieläkin tuntuvampaa.

Jotain sen tapaista kokeekin nykyinen Venäjä. „Askel muuttamisessa porvarilliseksi monarkiaksi” * mutkistetaan matkimalla bonapartismin menetelmiä. Kun porvarillinen monarkia ja bonapartistinen imperiumi Ranskassa erosivat selvästi ja jyrkästi toisistaan, niin jo Saksassa Bismarck antoi näytteitä kummankin tyyppin „yhteensovittamisesta”, jolloin ilmeisesti painavampia olivat ne piirteet, joita Marx nimitti „sotilasdespotismiksi” ⁸² — bonapartismista puhumattakaan.

Sanotaan, että ruutana paistuu mielellään hapankermassa. Ei ole tietoa siitä, „paistuuko” poroporvari mieluummin porvarillisessa monarkiassa, vanhassa maa-orjuudellisessa absolutismissa, „uusimmassa” bonapartismissa vai sotilasdespotismissa vaiko vihdoinkin näiden kaikkien „menetelmien” tietynlaisessa sekoituksessa. Mutta joskin poroporvarin näkökannalta ja niin sanotun „oikeusjärjestyksen” kannalta, s.o. *puhtaasti* juridiselta, virallisen perustuslailliselta kannalta ero saattaa näyttää hyvin pieneltä, niin luokkataistelun kannalta siinä on tuntuva ero.

Poroporvarin olo ei tule siitä helpommaksi, jos hän saa tietää, ettei häntä lyödä ainoastaan vanhalla, vaan myöskin uudella tavalla. Mutta poroporvareita painavan valtakomennon *kestävyys*, tuon komennon *kehityksen* ja rappeutumisen *ehdot*, tuon valtakomennon taipumus pikaiseen... fiaskoon — kaikki tämä riippuu suuresti siitä, onko meillä edessämme enemmän tai vähemmän ilmeisiä, avoimia, kestäviä, suoranaisia tiettyjen luokkien herruuden muotoja vaiko tuon herruuden erilaisia välillisiä, epävakaita *muotoja*.

* Ks. Teokset, 15. osa, s. 343. *Toim.*

Luokkien herruus on vaikeammin poistettavissa kuin entisajan riutuneen hengen läpitunkemat, epävakaat, valikoiduilla „valitsijoilla” pönkitetyt päällysrakennuksen muodot.

Sablerin ja Makarovin suorittama koe papiston „järjestämiseksi” IV Duuman vaaleihin on jotakuinkin mielenkiintoinen jokaiselle sekä „sociologisessa” että käytännöllis-poliittisessa suhteessa.

„*Neuskaja Zvezda*” № 27,
lokakuun 5 pnä 1912

Julkaistaan „*Neuskaja Zvezda*” lehden
tekstin mukaan
